

Σχολείο

Τηλ.

Πόλη

Λειτουργός ΟΑΠ

Ημερομηνία

**Στάδια Διαχείρισης Αιτήματος,
Αξιολόγηση Δυσκολιών, Εντοπισμός
Λύσεων**

1. Παραλαβή και αξιολόγηση γραπτού αιτήματος.

✓ Τηλεφωνική επικοινωνία με το σχολείο

✓ Έλεγχος συνεργασιών με άλλους και αποτέλεσμα

✓ Αν δεν υπάρχει η συνεργασία, πρέπει πρώτα να προηγηθεί και να ολοκληρωθεί και αργότερα να κληθεί η ΟΑΠ

✓ Να αποσταλεί ηλεκτρονικά το Σχέδιο Δράσης, ειδικά για το πρόβλημα που δημιουργήθηκε, πριν μεταβούμε στο σχολείο, με το όνομα του Υπεύθυνου ΒΔ ή εκπαιδευτικού (εκτός αν η κατάσταση είναι κρίσιμη)

2. **Εντοπισμός συνεργατών του σχολείου:** Όνομα Διευθυντή, ΥΒΔ της Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας (ΕΑΥΠΕΒ), Συμβούλου, ΥΤ, Οικείου Επιθεωρητή, Οικείου Εκπαιδευτικού Ψυχολόγου, ΠΨΧΤΡ, ΥΚΕ, Συνδ. Λειτουργού, άλλων

3. Καθορισμός ημερομηνίας επίσκεψης μαζί με το σχολείο και τον ΕΨ της ΟΑΠ

4. Καθορισμός συμμετεχόντων στην πολυθεματική συνάντηση, επικοινωνία μαζί τους

5. Πρόσκληση προς τους εξωσχολικούς συνεργάτες/εμπλεκόμενους

6. Ετοιμασία σχετικών ερωματολογίων/εντύπων καταγραφής συμπεριφοράς προς:
α. εκπαιδευτικούς, β. ΥΒΔ και ΥΤ, γ. διδάσκοντες, δ. στοχευμένη ομάδα μαθητών

7. **Επίσκεψη στο σχολείο:**

➤ ακρόαση, συζήτηση

➤ αναζήτηση και επιτόπια επισκόπηση του Σχεδίου Δράσης της ΕΑΥΠΠ

➤ χαρτογράφηση-εντοπισμός προβλήματος

▪ Τι παρουσιάζει ο / οι μαθητής/ές στο σχολείο;

▪ Με ποιους ομαδοποιείται/ ούνται;

▪ Αν είναι σε ομάδα, ποιος είναι ο αρχηγός;

▪ Ποιος είναι ο πιο συνεργάσιμος μαθητής σε αυτή την ομάδα;

▪ Ποιος είναι ο οικογενειακός/ περιβαλλοντικός συνθήκης του κάθε μαθητή;

▪ Ποιοι είναι οι σημαντικοί άλλοι στη ζωή του;

▪ Ποιος είναι οι θετικές συμπεριφορές του μαθητή;

▪ Πότε δεν συνεργάζεται ο μαθητής;

▪ Πότε συνεργάζεται;

▪ Ποιος περιόδους παρουσιάζει πιο δύσκολη συμπεριφορά;

- Τι προηγείται της ανεπιθύμητης συμπεριφοράς;

 - Πώς εκδηλώνει την ανεπιθύμητη συμπεριφορά;

 - Τι ακολουθεί αυτή την συμπεριφορά;

 - Ποιος είναι ο σκοπός αυτής της συμπεριφοράς;

 - Ποιες ανάγκες του εξυπηρετεί αυτή η συμπεριφορά;

 - Πως τον αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί;

 - Πως τον αντιμετωπίζουν οι συμμαθητές του;

 - Πότε συνεργάζεται;

 - Ποιες περιόδους παρουσιάζει πιο δύσκολη συμπεριφορά;

 - Τι δοκίμασαν μέχρι στιγμής;

 - Ποια εργασία διεκπαιραιώνει με υπευθυνότητα ο μαθητής;

 - Του έχει ανατεθεί υπευθυνότητα;

 - Ποιες σχετικές δράσεις συμπεριέλαβαν στο ΣΔ της ΕΑΥΠΕΒ;
 - Ποιες εφάρμοσαν;
- **καθορισμός ατζέντας και πρώτων σταδίων δράσης**
-
- ανταλλαγή απόψεων-ιδεοθύελλα
-
- Ποιες θεωρείτε ως καλύτερες λύσεις για το μαθητή;

 - Ποιες λύσεις προνοούνται στους Κανονισμούς;

 - Ποιες είναι πιθανές συνέπειες της κάθε λύσης;

 - Ποιες Υπηρεσίες/φορείς δεν αξιοποιήθηκαν ακόμη;

 - Χρειάζεται μαθησιακή αξιολόγηση;

 - Υπάρχει αξιολόγηση;

 - Υπάρχει διάγνωση;

 - Χρειάζεται κλινική/ΠΨΧΤΡ εκτίμηση του ψυχοσυναισθηματικού προφίλ του μαθητή;

 - Συνεργάζεται ο μαθητής ή/και η οικογένειά του με ειδικό ΨΥ;
- **πιθανές λύσεις**
- ➔ δομημένη συνέντευξη με μαθητή για αξιολόγηση των αναγκών του

 - ➔ δομημένη συνέντευξη με τους γονείς για ενίσχυση του ρόλου τους και της συνεργασίας με το σχολείο

 - ➔ καθορισμός Μέντορα εκπαιδευτικού

 - ➔ τροποποίηση προγράμματος μαθητή, με ενίσχυση σε μαθήματα που

είναι πιο συνεργάσιμος ☐ → στοχευμένη εφημέρευση/αύξηση η εφημέρευσης ☐ → κοινοποίηση στόχων στους διδάσκοντες, έτσι που να γνωρίζουν και να ενσωματώσουν τους στόχους στα μαθήματα και στην προσέγγισή τους ☐ → καθοδήγηση διδασκόντων στον έλεγχο της συμπεριφοράς του μαθητή ☐ → εκπαίδευση διδασκόντων στη διαχείριση εντάσεων/συγκρούσεων ☐ → εκπαίδευση εκπαιδευτικών/μαθητών στη Σχολική Διαμεσολάβηση ☐ → συμμετοχή εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ☐ → συμμετοχή του μαθητή σε απογευματινές δραστηριότητες ☐ → ανάπτυξη εναλλακτικού προγράμματος	φοίτησης με αγορά υπηρεσιών Σχολικού Συνεργάτη (ΣΣ) ☐ → ανάπτυξη προγράμματος (ΣΕΑΥΠ ή άλλα) ☐ → ένταξη του μαθητή σε πρόγραμμα δραστηριοτήτων στο σχολείο ☐ → εφαρμογή των προβλεπόμενων ποινών/συνεπειών/ορίων ☐ → ένταξη στην Ειδική Αγωγή ☐ → κατ' οίκον εκπαίδευση ☐ → εξατομικευμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης (κατ' οίκον) με εφαρμογή/υλοποίηση στο σχολείο ☐ → τοποθέτηση Συνοδού (ΕΑ) ☐ → προσωρινή απομάκρυνση από το σχολείο, με άδεια από τον Επαρχιακό ΠΛΕ - καθορισμός όρων επιστροφής ☐ → αλλαγή σχολικού περιβάλλοντος ☐ → ενίσχυση από εθελοντές/Εθελοντικές Οργανώσεις ☐ ο Σώμα Εθελοντών ☐

- ➔ ομαδική ψυχοεκπαιδευτική παρέμβαση στο σχολείο από ειδικό/φορέα
 - Ιδιώτη Ψ
 - ΥΨΥΠΕ
 - Οργανισμό Νεολαίας
 - Hope for Children
 - Δήμους και Κοινότητες
 - ΚΕΣΥ
- ➔ δημιουργία καταλόγων ενισχύσεων από το σχολείο/εκπαιδευτικό
- ➔ καθορισμός/ανάληψη ρόλων/ευθυνών από τον μαθητή

- **καθορισμός ομάδας δράσης του σχολείου**
 - ονόματα και ιδιότητες μελών της ΕΑΥΠΕΒ
 - ανάληψη υπευθυνοτήτων
 - όνομα υπεύθυνου επίπτευσης δράσεων στο σχολείο
- μοίρασμα ερωτηματολογίων και σχετικές οδηγίες
- καθορισμός στόχων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων
- καθορισμός χρονοδιαγράμματος
- επόμενη επίσκεψη στο σχολείο, σύμφωνα με την ατζέντα που αναπτύχθηκε

- καθορισμός μελών της επόμενης πολυθεματικής που θα διεξαχθεί στο σχολείο
- καταγραφή, πολλαπλασιασμός και διανομή πρακτικών (ή Σχεδίου Δράσης)

8. Αξιολόγηση προβλήματος από τα μέλη της ΟΑΠ:

- ✓ Εντοπισμός δυσκολιών και δυνατοτήτων.
- ✓ Εντοπισμός πιθανών νέων συνεργατών και αξιολόγηση δυνατότητας ανάπτυξης προγράμματος ή άλλων δράσεων
- ✓ Απόφαση για την αναγκαιότητα ενημέρωσης Δ/νσης του Υπουργείου

9. Συλλογή πληροφοριών και προετοιμασία για την επόμενη συνάντηση.

10. Επόμενη πολυθεματική συνάντηση στο σχολείο:

- Αξιολόγηση πορείας δράσης
- Συλλογή νέων πληροφοριών
- Καθορισμός νέας ατζέντας σύμφωνα με τα νέα δεδομένα

Έγγραφα που πρέπει να σταλούν στο σχολείο:

- Σχολικός Συνεργάτης
- Ενδεικτικό Σχέδιο Δράσης
- Σχέδιο Δράσης για το Εναλλακτικό Πρόγραμμα
- Οδηγίες προς τον Μέντορα εκπαιδευτικό
- Οδηγίες προς τον Σχολικό Συνεργάτη
- Οδηγίες προς τον ΥΒΔ
- Οδηγίες προς τον ΥΤ

Ερωτηματολόγιο

Έντυπα παρακολούθησης συμπεριφοράς

Άλλα:

Άλλες ενέργειες που πρέπει να γίνουν:

Επικοινωνία με ΥΚΕ

Επικοινωνία με ΥΨΥΠΕ

Επικοινωνία με οικείο ΕΨ

Επικοινωνία με ΠΨΧΤΡ

Επικοινωνία με Επιθεωρητή

Επικοινωνία με ΔΜΕ

Επικοινωνία με ΔΔΕ

Επικοινωνία με ΠΛΕ

Επικοινωνία με καθηγητή ΣΕΑ

Επικοινωνία με γονείς

Επικοινωνία με ΥΒΔ

Επικοινωνία με ιδιώτη Ψ

Επικοινωνία με Οργανισμό/Φορέα

Επικοινωνία με Αστυνομία

Επικοινωνία με Επιτρόπους

Επικοινωνία με το σχολείο

Άλλο/α:

Βασικές Αρχές

Οι προβληματικές συμπεριφορές είναι παράγωγα προβληματικών καταστάσεων/αντιδράσεων/συσχετίσεων, οι οποίες πυροδοτούν, διατηρούν και ενισχύουν την παραβατικότητα του μαθητή.

Εάν τα μικρά προβλήματα δεν αντιμετωπιστούν έγκαιρα, **εξελίσσονται σε οξεία αρνητική συστηματική συμπεριφορά**, η οποία χρειάζεται **πολύ περισσότερη προσπάθεια**, χρόνο και πηγές, για να αντιμετωπιστεί, ενώ η **πρώιμη παρέμβαση** θα μπορούσε να αναχαιτίσει αποτελεσματικά το πρόβλημα με **πολύ λιγότερη προσπάθεια**.

Χρειάζεται **ενιαίος μηχανισμός αξιολόγησης**, ο οποίος θα λειτουργεί στον εντοπισμό των **προβλημάτων παραβατικότητας στο σχολείο**.

Οι βελτιωτικές/διορθωτικές αλλαγές **αφορούν τόσο στους μαθητές, όσο και στους ενήλικες**.

Για να διασφαλίσουμε τη γενίκευση της βελτιωμένης συμπεριφοράς είναι απαραίτητο **η εξάσκηση να είναι μακροχρόνια**, να γίνεται σε διαφορετικά περιβάλλοντα, να περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα έργων και να εμπλουτίζεται με επανάληψη.

Στόχος είναι η κατανόηση των διαφορετικών λειτουργιών που εξυπηρετεί μια συμπεριφορά. Έτσι, μπορεί να γίνει πρόβλεψη, αντιμετώπιση, πρόληψη.

Βάσει αυτών των παρατηρήσεων, η ομάδα ετοιμάζει το πλάνο διαχείρισης.

Μέλος της ομάδας επιβλέπει την εκτέλεση του πλάνου της παρέμβασης.

Η ομάδα παρακολουθεί την εξέλιξη και αξιολογεί τα αποτελέσματα.

Αν χρειάζεται, το σχέδιο τροποποιείται.

Παράγοντες που πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη στην προβληματική συμπεριφορά:

Άμεσοι: πχ αν ένας μαθητής δημιουργεί πρόβλημα για να αποφύγει να εκτελέσει κάποιο έργο, πχ μια δύσκολη άσκηση στα Μαθηματικά

Έμμεσοι: η οικογενειακή κατάσταση

Οργανικοί: προβλήματα ψυχικής ή/και σωματικής υγείας

Ενδοψυχικοί: οι σκέψεις και τα συναισθήματα του μαθητή σχετικά πχ με το σχολείο, τη μάθηση κ.ο.κ

Άλλοι παράγοντες:

Η έλλειψη συναισθηματικής ρύθμισης και ελέγχου του μαθητή

Η γνωστική παραποίηση της κατάστασης

Η ενίσχυση της προβληματικής συμπεριφοράς από το περιβάλλον

Πρωτόκολλο και Οδηγός Δράσης

Η ενίσχυση της συμπεριφοράς (θετικά ή αρνητικά) από ένα πρότυπο μίμησης του περιβάλλοντος

Η ανάγκη για επικοινωνία των επιθυμιών του ή άλλων μηνυμάτων, έστω και με αρνητικό τρόπο

Το αναλυτικό πρόγραμμα, αν είναι πχ πέραν των δυνατοτήτων του ή δεν του προκαλεί ενδιαφέρον με τον τρόπο που παρουσιάζεται

Το διδακτικό περιβάλλον της τάξης

Ελλείψεις στις δεξιότητες του μαθητή

Παρεμβάσεις

Οι πρωτοβάθμιες παρεμβάσεις αφορούν στον ευρύτερο σχολικό πληθυσμό. **Οι δευτεροβάθμιες** αφορούν σε στοχευμένες πρακτικές για τους μαθητές υψηλού κινδύνου (σχολική Διαμεσολάβηση, διαχείριση θυμού, ενίσχυση στα μαθήματα σε μικρές ομάδες - όχι κατ' ανάγκη στην Ειδική Αγωγή) και οι **τριτοβάθμιες** αφορούν στους συστηματικά παραβατικούς μαθητές (εξατομικευμένες παρεμβάσεις, αξιοποίηση άλλων Υπηρεσιών, ατομικά προγράμματα κλπ)

Η αποτελεσματική πρόληψη αφορά:

- στην έγκαιρη παρέμβαση σε μικρή ηλικία
- στη συμμετοχή των γονιών ως τους φορείς παρέμβασης (κυρίως στις μικρές ηλικίες)
- στη συμμετοχή της Διεύθυνσης, των εκπαιδευτικών, των συμμαθητών και άλλων. Η επιτυχία αυξάνεται με τη συμμετοχή ανθρώπων «κλειδιά»
- στην αυτοδιαχείριση
- στη συνεργασία μεταξύ σχολείου-οικογένειας-κοινότητας-Υπηρεσιών

- Η βελτίωση στη συμπεριφορά δεν είναι αποκλειστική ευθύνη κάποιου, αλλά όλων

Αναγκαιότητα για αποτελεσματική πρόληψη/παρέμβαση:

- Επειδή η μάθηση εμποδίζεται από την προβληματική συμπεριφορά
- Επειδή είναι αναγκαίος ο έγκαιρος εντοπισμός δυσκολιών από μικρή ηλικία, έτσι που να μειωθεί η πιθανότητα ένας μαθητής να αναπτύξει και δυσκολίες στη συμπεριφορά. Τα πιο αποτελεσματικά προγράμματα σήμερα δίνουν μεγάλη έμφαση στις παρεμβάσεις σε μικρή ηλικία
- **Επειδή η επίδοση και η συμπεριφορά είναι άμεσα συνδεδεμένα**

Επιπρόσθετες Βασικές Αρχές:

- ✘ Η συμπεριφορά ενός ατόμου αλλάζει, όταν αλλάζουν οι περιβαλλοντικοί παράγοντες που την ελέγχουν. Ως εκ τούτου, με δομημένες και στοχευμένες αλλαγές, είναι δυνατό να πετύχουμε αλλαγές στη δύσκολη συμπεριφορά των μαθητών.
- ✘ Αυτό που απαιτείται περαιτέρω, για τη μονιμοποίηση στην αλλαγή, είναι η επιμονή, η υπομονή και η εξάσκηση για εμπέδωση της αλλαγής.
- ✘ Αλλαγές συντελούνται και από άλλους αναπτυξιακούς παράγοντες, όπως την ωρίμανση του παιδιού σε έφηβο και αργότερα σε ενήλικα.
- ✘ Οι περιβαλλοντικές επιδράσεις είναι οι κατεξοχήν παράγοντες που μπορούν να ελεγχθούν από τον εκπαιδευτικό. Οι

